

Copyright foto

NVV-voorzitter Wyno Zwanenburg over CBL-akkoord:

'Meerkosten kunnen zomaar 10 cent zijn'

Varkenshouders betwijfelen of de steun van LTO aan de CBL-inkoopvoorwaarden voor verdere verduurzaming van de varkensvleesproductie wel de juiste stap is geweest. Er is weinig geloof dat de meerkosten worden betaald en de angst bestaat dat er uit het buitenland goedkoper vlees komt dat aan de voorwaarden voldoet. Is dat beeld reëel of is het akkoord een doorbraak?

De Nederlandse supermarkten zullen per 1 juli 2015 alleen nog vers varkensvlees verkopen dat voldoet aan de criteria die de Dierenbescherming hanteert voor zijn Beter Leven kenmerk met één ster. De inkoopvoorwaarden werden 23 mei gepresenteerd en ondersteund door de supermarkten (CBL), slachterijen en verwerkers (COV), Stichting Natuur en Milieu, de Dierenbescherming en LTO. In de nieuwe inkoopvoorwaarden krijgen de dieren meer ruimte, de biggen blijven langer bij de zeug, het antibioticagebruik daalt en ook ingrepen worden tot een minimum beperkt. Verder is in de 'Criteria duurzaam varkensvlees' aandacht voor natuur en milieu en de herkomst van grondstoffen voor het veevoer. Het akkoord is een direct resultaat van het Verbond van Den Bosch dat als doel heeft om het gangbare vlees te verduurzamen.

Verplichting

Grote afwezigheid was de NVV. De vakbond ziet te weinig commitment over prijs en borging in het akkoord terug en weigerde daarom te ondertekenen. LTO-vakgroepvoorzitter Maarten Rooijackers ziet het akkoord als een doorbraak. „Het CBL heeft namens zijn leden voorwaarden gesteld dat zij alleen nog vers vlees inkopen dat aan de hoge eisen voldoet. De Nederlandse supermarkten zijn weliswaar niet verplicht om de varkens in Nederland te kopen, maar hebben zich wel verplicht om alleen varkens in te kopen die voldoen aan de nieuwe inkoopvoorwaarde. Die eisen zijn zo hoog, dat deze alleen door de Nederlandse varkenshouders kunnen worden ingevuld. Er is simpelweg geen ander land dat tegen deze specifiek en unieke eisen kan produceren.”

Onder varkenshouders heerst toch de angst dat, door het achterwege blijven van de verplichting om geen buitenlands vlees te kopen, er altijd de mogelijkheid bestaat dat er toch buitenlandse bedrijven zijn die aan de voorwaarden kunnen voldoen en tegen een lagere prijs leveren. In het buitenland zitten nu al grote bedrijven met internationale allure die de beschikking kunnen hebben over veel oppervlakte en straks met de nodige aanpassingen duurzaam vlees kunnen produceren. Daarmee kunnen de Nederlandse varkenshouders buitenspel worden gezet. Rooijackers verwacht echter dat dit niet snel zal gebeuren.

Kostprijs

Rooijackers wordt in zijn mening min of meer

gesteund door de laatste LEI-cijfers over de kostprijs. De Nederlandse kostprijs van varkens bedroeg in 2011 gemiddeld 1,60 euro per kg slachtgewicht. Weliswaar twee cent hoger dan directe concurrent Denemarken en België en 3 cent hoger dan Spanje, maar lager dan de 1,72 euro in Duitsland. De kostprijs is inclusief de kosten voor milieu, dierenwelzijn en ruimtelijke ordening, en die liggen in Nederland ongeveer 12 cent hoger dan in andere landen. En juist met de nieuwe inkoopvoorwaarden zullen die kosten alleen maar toenemen. Varkenshouders willen daarom een garantie dat de meerkosten worden betaald.

Voor de NVV is dat de belangrijkste reden geweest het akkoord niet te ondersteunen. NVV-voorzitter Wyno Zwanenburg: „We hadden een garantie willen hebben dat de meerkosten gewoon worden betaald. Er staat geen formulering over de meerkosten. Het CBL wil zich daar blijkbaar niet binden. Dit stond overigens wel in de concepttekst. Er zijn bovendien eisen, waar veel varkenshouders nog niet aan kunnen voldoen of die aanzienlijke meerkosten met zich meebrengen. De 40 procent dichte vloer bij biggen is zo'n eis. Onze schatting is dat de meerkosten zomaar 10 cent kunnen zijn of zelfs meer. Dat moet worden betaald.”

Mededingingswetgeving

„De meerkosten moeten inderdaad worden vergoed”, stelt ook Rooijackers. „De marges in de sector zijn verdampt en we zitten in een diep dal. Dus ik begrijp dat men duidelijkheid wil over de meerkosten. Maar vooraf een prijsafspraken of garantie kan niet worden gegeven in verband met de mededingingswetgeving. De meerkosten, en liever nog een extra plusje erbij, moeten daarom door de markt zelf worden vergoed. Dat klinkt vaag, maar in het akkoord verplichten de supermarkten zich om vlees volgens de inkoopvoorwaarden in de schappen te leggen. Zij moeten dus duurzaam vlees kopen. Als een varkenshouder geen meerprijs krijgt, hoeft hij niet mee te doen. Er is geen verplichting om te leveren. Komt er minder aanbod doordat supermarkten niet de meerkosten betalen, maar ze wel de vraag hebben, dan zal de prijs omhoog gaan. Dat is de marktwerking en ik heb er echt vertrouwen in dat dit gaat werken.”

Draagvlak

Het gaat om een kwart van de Nederlandse varkensvleesproductie. De rest is namelijk

Zie voor een compleet overzicht van de 'Dierenwelzijnsnormen voor varkens met 1 ster' PigBusiness.nl

voor het buitenland bestemd. Zwanenburg verwacht dat alleen de bedrijven met recentelijke nieuwbouw aan de eisen kunnen voldoen en dat zal wellicht minder zijn dan een kwart van de productie. Bovendien bestaat er volgens hem nog weinig draagvlak. Ook binnen de LTO zijn tegengeluiden te horen. Er zijn inderdaad bij onze leden ook zorgen”, zegt Rooijackers. „Het is wel jammer dat we als sector niet één stem hebben. Maar het is wel zo dat het juist de tegenstanders zijn die nu van zich laten horen. Ik denk dat er 10 procent van de boeren tegen dit akkoord is. Veel leden hebben mij gebeld en als ik hen uitleg geef, zijn ze het eens. Men leest vooral de pijnpunten, maar ik vind juist dat het de varkenshouders meer kracht geeft en we gaan richting een nieuw beloningsmodel voor varkenshouders. En als we dat slim spelen, kunnen we dit model ook nog exporteren. Met de inkoopvoorwaarden is een nieuwe stap gezet en we kunnen als varkenssector door middel van producentengroepen een positie innemen. Zonder de participatie van de sector hadden we geen invloed meer gehad.”

NVV: Vraagtekens bij borging

Een van de pijnpunten die de NVV heeft, is dat het akkoord alleen gaat over vers vlees en nog niet over andere vleesproducten. Daarnaast stelt de NVV vraagtekens bij de borging van het vlees. Voldoet het ingekochte vlees daadwerkelijk aan de inkoopvoorwaarden? „De consument kan nu in de winkel controleren of het vlees van een duurzaam bedrijf komt”, reageert NVV-voorzitter Zwanenburg. „Dat is achteraf controle. We hadden liever gezien dat er een vooraf controle was door een onafhankelijke organisatie die elk bedrijf certificeert.”

Volgens LTO'er Rooijackers is er wel sprake van een vooraf controle: „Alle bedrijven worden door de IKB ge-audit. Er komt namelijk een aparte module in het IKB, die dit regelt. Daar moeten ook buitenlandse bedrijven aan voldoen. En wat betreft het feit dat er alleen een akkoord is gesloten over vers vlees; dit is een groeiproces en over enige tijd zullen ook andere vleesproducten onder het akkoord vallen.” ■

Reageren?
redactie@pigbusiness.nl